

Motion till riksdagen 2024/25:2420

av **Oliver Rosengren (M)**

Utvidgad utbildningsplikt för arbetslösa med försörjningsstöd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa en utvidgad utbildningsplikt för arbetslösa med försörjningsstöd som del av aktivitetskravet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Yrkesutbildning är en effektiv väg till arbete¹. Med 360 195 arbetslösa², varav 164 000 eller ca 39 procent av de arbetslösa är långtidsarbetslösa³ och bara 164 248 inskrivna i en insats⁴ samtidigt som det finns 150 000 lediga jobb⁵ är det tydligt att svensk arbetsmarknad lider av matchningsproblem och att insatserna för att förbättra matchningen är underutnyttjade. Bara några tusen går en arbetsmarknadsutbildning⁶, trots att brist på rätt kompetens är ett av de vanligaste skälen till att företag har svårt att anställa.

Kommunerna saknar idag möjlighet att anvisa personer som saknar utbildning till reguljär utbildning, även om det betraktas som nödvändigt eller betydelsefullt för att de ska lämna försörjningsstödsberoende. Den statliga utbildningsplikten omfattar bara personer i etableringen och gäller bara upp till och med grundskola.

En utvidgad utbildningsplikt borde omfatta alla arbetslösa och ta sikte på gymnasieexamen. Det behöver dessutom ses över hur ett krav att delta i exempelvis yrkesvux ska harmoniseras med ersättningssystemen, då personer som tar emot studiemedel i regel inte får försörjningsstöd. De som läser en yrkesutbildning genom Arbetsförmedlingen

¹ IFAU 2017:17.

² Arbetsförmedlingen (2024).

³ Ekonomifakta (2024).

⁴ Arbetsförmedlingen (2024).

⁵ SCB (2024).

⁶ Sundén (2022).

har bidrag och behöver inte ta lån. Det skapar olika förutsättningar, som sett till statistik över könsfördelning mellan arbetsmarknadsutbildning och yrkesvux dessutom tenderar att försätta kvinnor i en situation med lån från att ha läst en vårdutbildning inom yrkesvux men män utan efter en arbetsmarknadsutbildning mot exempelvis industrin.

Referenser

Arbetsförmedlingen (2024). Statistik om arbetslöshet och arbetssökande.
<https://arbetsformedlingen.se/statistik/statistik-om-arbetsloshet-och-arbetssokande>.

Arbetsförmedlingen (2024). Statistik om insatser och program.
<https://arbetsformedlingen.se/statistik/statistik-om-insatser-och-program>.

Ekonomifakta (2024). Långtidsarbetslöshet.
https://www.ekonomifakta.se/sakomraden/arbetsmarknad/arbetsloshet/langtidsarbetsloshet_1209195.html.

SCB (2024). Tidsserie över antal lediga jobb. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/vakanser-och-arbetsloshet/konjunkturstatistik-over-vakanser-kv/pong/tabell-och-diagram/tidsserie-over-antal-lediga-jobb/>.

Sundén, Annika (2022). *Yrkesutbildning löser matchningsproblemen*. Landsorganisationen i Sverige (LO), Stockholm.

Vikström, Johan och van den Berg, Gerard (2017). Långsiktiga effekter av arbetsmarknadsutbildning (IFAU 2017:17). Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Uppsala.

Oliver Rosengren (M)